

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ ХЛІ

21 листопада 1975 року

№ 35 (1210)

Ціна 2 коп.

**XXV
З'їзду КПРС—
УДАРНУ
ПРАЦЮ,
ВИСОКУ
ЯКІСТЬ
РОБОТИ,
ВІДМІННЕ
НАВЧАННЯ!**

НАЗУСТРІЧ

Аналізуємо підсумки, накреслюємо завдання

Нинішній учбовий рік у житті кафедри наукового комунізму займає особливе місце. У лютому 1976 року відбудеться XXV з'їзд КПРС, який визначить основні рубежі комуністичного будівництва. Ідучи назустріч цій визначній події, колектив кафедри повинен перш за все уважно проаналізувати підсумки своєї роботи за минулу п'ятирічку.

Зроблено, звичайно, немало. Це були роки напруженої роботи над підвищенням ідейно-теоретичного рівня прочитаних лекцій і проведених семінарських занять, удосконалення учбового процесу. Немало зроблено і в галузі науково-дослідної роботи. Колектив викладачів проводив дослідження по проблемі «Комуністичне виховання трудящих в умовах розвинутого соціалізму». Розробка даної проблеми ведеться над двома темами—«Інтернаціональне і патріотичне виховання радянської молоді в умовах розвинутого соціалізму» і «Теорія і практика формування комуністичного світогляду в умовах розвинутого соціалізму». Все це за 1971—1975 роки членами кафедри опубліковано монографію — «Діяльність революційних соціал-демократичних організацій України по політичному вихованню робітничого класу. 1894—1904 роки», 4 брошури і 47 статей, загальним обсягом у 45 друкованих аркушів. Багато викладачів виступили з доповідями на наукових конференціях, 5 аспірантів захистили кандидатські дисертації.

Важливе значення викладачі кафедри надавали роботі наукових студентських гуртків, підготовці до конкурсу студентських

робіт. Тільки за 1974/75 навчальний рік у 8 наукових студентських гуртках було проведено 40 засідань, на яких було заслухано 43 доповіді і повідомлення. Робота студентки В. Курдасової «Буржуазная «советология» — антикоммунистическая лженаука» на республіканському турі V конкурсу наукових робіт одержала першу премію. Все це на конкурс студентських наукових робіт було підготовлено 32 доповіді.

Свою роботу у галузі ідейно-виховної роботи кафедра прагнула проводити цілеспрямовано, у відповідності з планом. При цьому використовувались найрізноманітніші форми її проведення — лекції і бесіди в студентському гуртожитку № 3, зустрічі з учасниками Великої Вітчизняної війни, оформлення виставок, присвячених знаменним подіям.

Немало корисних заходів було проведено кафедрою у дні святкування 50-річчя створення СРСР і 30-річчя Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні.

Велику допомогу кафедра надала партійним організаціям міста Одеси та області в пропаганді серед трудящих рішень XXIV з'їзду КПРС, проведенні занять у системі політичної освіти.

Відмічаючи все позитивне, кафедра звернула головну увагу на виявлення тих недоліків, які мали місце за минулий період.

Мова йде про те, щоб, ідучи назустріч XXV з'їзду партії, підвищувати перш за все рівень нашої організаційної роботи, домогтися максимальної ефективності учбового процесу, ширше і більш цілеспрямовано використовувати

всі форми і методи нашого ідейного впливу на студентський колектив. Саме на це і були спрямовані соціалістичні зобов'язання кафедри наукового комунізму на честь XXV з'їзду КПРС. Серед прийнятих зобов'язань — підготовка на допомогу студентам учбово-методичних посібників «Актуальні проблеми світового комуністичного руху», «Марксистсько-ленінська теорія соціалістичної революції і сучасність», підготовка до обговорення на кафедрі колективної монографії «Патріотичне і інтернаціональне виховання молоді в умовах розвинутого соціалізму», написання брошур, статей та ін. Частина зобов'язань уже виконана.

Хочеться зупинитися ще на одному важливому питанні. З минулого року наказом Мінвузу СРСР введено державний екзамен з наукового комунізму. Це покладає особливу відповідальність на колектив кафедри. Бо, по суті, перевіряються не тільки конкретні знання студентів в галузі наукового комунізму, а в значній мірі з інших суспільних наук. Мова йде про перевірку в цілому ідейно-політичної зрілості студентів.

Це вимагає серйозних зусиль з боку колективу кафедри для підвищення ідейно-теоретичного рівня учбового процесу, подальшого удосконалення політико-виховної і наукової роботи.

Д. ЩЕРБАКОВ,
завідувач кафедрою
наукового комунізму,
доцент.

НОВИЙ СКЛАД КОМІТЕТУ ЛКСМУ

На XXVI звітно-виборній комсомольській конференції ОДУ членами комітету комсомолу обрані І. Антонова, Т. Береза, Г. Волосатий, Л. Дрепіна, В. Золотаєв, Н. Заїкіна, С. Коротенко, В. Кусков, С. Кучеренко, Ю. Кирилін, Ю. Немченко, В. Нянчук, Л. Половенко, І. Піщевський, І. Стоянова, О. Сакалюк, Н. Циганкова, П. Чобіток, Н. Ярошенко.

На організаційному засіданні нового складу комітету комсомолу секретарем обрано С. Коротен-

ка, заступником секретаря по організаційній роботі — Ю. Немченка, заступником по ідеологічній роботі — С. Кучеренка.

Обов'язки серед членів комітету розподілені таким чином: відповідальна за внутріорганізаційну роботу на факультетах — Л. Половенко, за роботу сектору обліку — І. Стоянова, за роботу студентських будівельних загонів — П. Чобіток, за роботу комсомольських груп співробітників — Н. Циганкова, відповідальний за НСТ — Г. Волосатий.

шефський сектор — І. Піщевський, за культмасову роботу — О. Сакалюк, за роботу студентських клубів — І. Антонова, відповідальна за лекторську групу — Т. Береза, за пресу — В. Нянчук, за інтернаціональну роботу — Л. Дрепіна, за спортивно-масову роботу — Ю. Кирилін, відповідальний за НДРС — В. Золотаєв, за побутовий сектор — Н. Заїкіна, за роботу ДНД і оперативного загону — В. Кусков, голова Циганкова, голова Ярошенко, голова НСТ — Г. Волосатий.

Про університеті

У ПАРТКОМІ ОДУ

На черговому засіданні парткому університету було обговорено питання «Про роботу ботанічного саду по виконанню рішення загальноуніверситетських зборів від 28.V.1975 р. «Про стан науково-дослідної роботи і завдання парторганізації» (інформувала голова комісії парткому доцент Ю. О. Амброз).

З інформацією «Про керівництво партбюро юридичного факультету партійними групами» виступила голова комісії парткому Є. І. Дятлов і секретар партбюро юрфаку І. І. Каракаш.

Було відзначено, що партійне бюро юридичного факультету проводить певну роботу по керівництву партгрупами, спрямовуючи комуністів на вирішення важливих завдань в галузі учбової, виховної та наукової роботи. Велика увага приділяється питанням виховання молодих комуністів, використовуючи різноманітні форми виховної роботи (школа молодого комуніста, індивідуальні бесіди, звіти на партбюро, охоплення партійними дорученнями та ін.), організовано навчання партгрупів. Щомісяця проводяться збори партійних груп.

Разом з тим у роботі партбю-

ро юридичного факультету по керівництву партійними групами є ще ряд недоліків. Зокрема, партбюро рідко заслуховує звіти партгрупів на своїх засіданнях, слабо ведеться контроль за станом документації партійних груп. Більшість щоденників партгрупів ведуться недбало і не відображають роботу і життя партгруп. Факти порушення комуністами Статуту партії не завжди одержують принципову оцінку на зборах партгруп курсів. Комуністи-студенти не займають авангардної ролі в навчанні, особливо у вивченні суспільних наук. Так, з 104 студентів-комуністів факультету в літню сесію 1974—1975 учбового року з суспільних наук добрі та відмінні оцінки одержали 41 чоловік.

Всі ці недоліки слід якомога швидше усунути.

На засіданні парткому було також заслухано і обговорено інформацію В. А. Бозіної про хід передплати на газети та журнали на 1976 рік факультетами і установами університету.

З обговорених питань прийняті відповідні рішення.

ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ

Відбулося засідання вченої ради університету. Його відкрив ректор, професор В. В. Сердюк.

Було розглянуто ряд важливих питань. Про стан і перспективи розвитку спортивної бази в університеті інформувала голова комісії професор В. М. Білоус і завідувач кафедрою фізвиховання Л. В. Маліков.

Голова комісії професор М. Ю. Раковський доповів «Про організацію студентських наукових досліджень на кафедрах суспільних наук».

Про стан виробничої практики в університеті та заходи щодо її поліпшення інформувала голова комісії доцент М. М. Чесноков.

З інформацією «Про хід виконання соціалістичних зобов'язань в астрономічній обсерваторії, науково-дослідному інституті фізики, проблемних лабораторіях

аерозолей та інженерної геології» виступив проректор по науковій роботі професор В. В. Фашенко.

Вчена рада розглянула конкурсні справи.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

З 18 по 20 листопада в нашому університеті проходила науково-методична конференція «НДРС — невід'ємна частина учбового процесу по підготовці спеціалістів у вузі». Вона була присвячена проблемам і пошукам

найефективніших форм науково-дослідної роботи студентів. В ній взяли участь провідні вчені, викладачі нашого університету.

МИ З ТОБОЮ, МОЛОДЬ ЧІЛІ!

«Солідарність потрібна Чілі, як хліб і вода» — так видатний чілійський поет Пабло Неруда визначив значення міжнародної солідарності для свого народу. І якщо ці слова були актуальними для політичного і економічного розвитку Чілі в часи правління уряду Народної єдності, коли прогресу країни заважали виласки внутрішньої і зовнішньої реакції, то тепер вони звучать як за-

клик до всіх людей доброї волі стати на захист народу, що став жертвою фашистської змови. «Ми з тобою, молодь Чілі!» — під резолюцією з таким заголовком пройшов збір підписів на підтримку патріотів Чілі в Одеському держуніверситеті. Більше 1000 викладачів, студентів та співробітників підписались під резолюцією, висловивши свою солідарність з молоддю Чілі.

ІЗ ХХVІ ЗВІТНО-ВИБОРНОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ОДУ

31 жовтня. Великий актовий зал. Тут зібралися комсомольці університету — делегати первинних комсомольських організацій на свою ХХVІ звітно-виборну комсомольську конференцію.

Десята година ранку. На трибуні — секретар комітету комсомолу університету Сергій Коротенко. Він оголошує про відкриття конференції. Обираються робочі органи конференції. На сцену піднімаються члени президії, серед них — ректор університету професор В. В. Сердюк, секретар парткому, доцент Л. Х. Калустян, голова профкому В. І. Світличний, перший секретар Центрального райкому ЛКСМУ міста Одеси М. В. Рибалко, Ленінський стипендіат, комсорг геофаку Ніна Нефьодова та інші. Конференція розпочинає свою роботу. Бурхливими оплесками зустрічають присутні пропозицію обрати почесну президію конференції у складі Політбюро ЦК КПРС на чолі з Генеральним секретарем ЦК КПРС товаришем Л. І. Брежневим.

Всі встають, під звуки музики вноситься прапор комсомольської організації Одеського держуніверситету. Із звітною доповіддю «Про роботу комітету комсомолу по виконанню рішень ХХIV з'їзду КПРС і ХVІІ з'їзду ВЛКСМ і завдання комсомольської організації Одеського державного університету імені І. І. Мечникова по подальшому поліпшенню комуністичного виховання молоді» виступив секретар комітету комсомолу університету Сергій Коротенко.

Доповідач підкреслив, що ХХVІ звітно-виборна комсомольська конференція університету проходить в обстановці всенародної боротьби за здійснення рішень ХХIV з'їзду КПРС, високого політичного і трудового піднесення, викликаного успіхами радянського народу на всіх ділянках комуністичного будівництва, в рік святкування 30-річчя Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні, в дні, коли радянський народ новими успіхами в праці готує гідну зустріч ХХV з'їзду КПРС.

У своїй промові на ХVІІ з'їзді ВЛКСМ Генеральний секретар ЦК КПРС тов. Л. І. Брежнев розкрив стосовно нинішніх умов зміст ленінського заповіту — «Вчитися комунізму», висунув конкретну програму діяльності вузівських організацій по комуністичному вихованню студентської молоді. На вирішення цього основного завдання — всебічного удосконалення форм і методів роботи по комуністичному вихованню студентів, аспірантів і співробітників і була спрямована вся діяльність комсомолу університету.

Зараз комсомольська організація Одеського державного університету налічує 5035 членів ВЛКСМ, які об'єднані в 304 комсомольські організації з правами первинних.

За звітний період було проведено 3 збори комсомольського активу, 38 засідань комітету комсомолу, на які виносилися вузлові питання життя комсомольської організації.

Доповідач дає ґрунтовний аналіз стану ідейно-виховної роботи серед комсомольців. Він зупиня-

ється на результатах літньої експедиційної сесії по суспільних науках, на роботі комітету комсомолу і кафедр суспільних наук по залученню студентів до участі у Всесоюзних конкурсах студентських наукових робіт з проблем суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху. На V Всесоюзний конкурс було подано 350 студентських наукових робіт (на IV Всесоюзний конкурс — 295). Зараз в комсомольських організаціях факультетів іде активна підготовка до VI Всесоюзного конкурсу.

1975 рік — рік 30-річчя Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні. Підготовка до цієї знаменної дати викликала великий ентузіазм у всіх комсомольців — студентів університету. За звітний період комітет комсомолу разом з Радою ветеранів, військовою кафедрою кафедрами суспільних наук організував ряд зустрічей з ветеранами Великої Вітчизняної війни і передовиками виробництва. Приємно відзначити, що комсомольці геолого-географічного факультету беруть активну участь у роботі міського клубу «Пошук». Комсомольці свято зберігають пам'ять про тих, хто віддав своє життя в боротьбі за свободу і незалежність нашої Батьківщини.

Тепло була прийнята пропозиція про створення пам'ятника студентам, викладачам і співробітникам університету, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни. Ця пропозиція схвалена на обласному зльоті студентів в 1971 році. Пройшло небагато часу, і на кошти, зібрані студентами, викладачами і співробітниками університету на су-

ботниках і недільниках, в рік 30-річчя Перемоги перед головним корпусом університету було споруджено і 6 травня відкрито цей пам'ятник. Велику роботу по наданню допомоги комітету комсомолу по військово-патріотичному вихованню проводять Герой Радянського Союзу професор Н. М. Якупов, доценти П. С. Столяр, Д. О. Драгомирецький, М. С. Галицький, В. В. Сенюшкін, старший викладач В. В. Ніконов та інші.

Проте як недолік в роботі комсомольської організації університету слід відзначити ще недостатню роботу по залученню студентів до участі у Всесоюзному поході комсомольців і молоді по місцях революційної, бойової і трудової слави радянського народу. Виступаючи проаналізував хід Ленінського заліку «Рішення ХХIV з'їзду КПРС — в життя», проведення Ленінських уроків, відзначивши добру організацію їх на історичному, юридичному, геолого-географічному і хімічному факультетах, зупинився на аналізі проходження студентами громадсько-політичної практики.

XVІІ з'їзд ВЛКСМ підкреслив, що відповідати вимогам, що висуває перед спеціалістами сучасний стан науково-технічної революції, зможе лише той випускник, який розвине свої творчі здібності, насамперед систематичним навчанням, вимогливим ставленням до праці. Прикладом такого ставлення до праці є кращі студенти, комсомольські активісти, Ленінські та іменні стипендіати, відмінники навчання, які поєднують успішне оволодіння знаннями з активною громадською роботою. Ми з гордістю називаємо імена Ніни Нефьодової, комсорга геофаку, Ленінського стипендіата, Ігоря Коваленка — комсорга філфаку, депутата Одеської міської Ради депутатів трудящих, Л. Половенко, Н. Ярошенко, М. Попова, Ю. Кириліна та інші.

Сьогодні в університеті 648 відмінників. Невпинно зростає успішність студентів. У минулому році по університету вона складала 94,5 процента.

Проте заспокоюватися і впасти себе цими високими показниками не можемо. Потрібно всі зусилля спрямувати на вирішення проблеми «трийки». Це одне з головних завдань комсомольської організації у цьому напрямку. Народному господарству не потрібні посередні спеціалісти.

Слід звернути більшу увагу на підвищення рівня успішності комсомольським бюро хімічного, ме-

ханіко-математичного та фізичного факультетів.

107 студентів університету ще мають заборгованість після літньої сесії, і більшість з них — математики, фізики, хіміки.

Дійовою формою роботи по підвищенню успішності, залученню до громадської і наукової роботи є Ленінський огляд академічних груп, який в минулому учбовому році був присвячений 30-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Переможцем його стала друга група IV (нині V) курсу історичного факультету (комсорг В. Сандул).

Доповідач зупинився на аналізі роботи учбово-виховної комісії, підкресливши необхідність більше уваги приділяти роботі з першокурсниками.

Науково-дослідна робота студентів є складовою частиною учбового процесу. Комсомольські організації історичного, хімічного, юридичного, геолого-географічного факультетів багато працюють над тим, щоб студенти постійно прагнули до глибокого пізнання матеріалу. Це дає можливість кожному студенту за період навчання оволодіти навичками наукового пошуку.

За звітний період значно зростає наукова активність студентів нашого університету. Число членів НСТ зросло з 2650 чоловік до 4470. Було проведено чотири наукових студентських конференції, на яких заслухано 863 доповіді. Близько 150 студентів виїжджало в інші міста країни для участі у вузівських наукових студентських конференціях.

Наші студенти брали участь у п'ятому Всесоюзному конкурсі з суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху, республіканських, обласних, районних оглядах-конкурсах студентських наукових робіт. Робота студента III курсу істафаку І. Коваленка відзначена медаллю V Всесоюзного конкурсу, 18 робіт відзначено дипломами Мінвузу СРСР і ЦК ВЛКСМ, 47 — дипломами Мінвузу УРСР і ЦК ЛКСМ України, 69 — грамотами обкому комсомолу, 81 — грамотами Центрального райкому комсомолу м. Одеси, 142 — грамотами комітету комсомолу університету.

Доповідач докладно проаналізував роботу штабу «Комсомольського прожектора» університету, зупинився на стані лекційної пропаганди, культурно-масової роботи, на міжнародних зв'язках студентів нашого вузу.

Значна увага була приділена аналізу роботи сектора спортивно-масової роботи комітету комсомолу.

Визаною школою трудового виховання і формування громадської активності є студентські будівельні загони.

Лише в минулому трудовому

семестрі бійці студентських будівельних загонів університету, які працювали на будовах Тюмені, Казахстану, Орловської та Одеської областей, виконали великий обсяг робіт на суму близько двох мільйонів карбованців. Їх сумлінна праця була відзначена нагородами партійних, профспілкових та комсомольських організацій, господарств. Велику допомогу наші студенти надали в будівництві гуртожитку і аудиторного корпусу. Добре працювали цього року студенти і на сільгоспроботах у Комінтернівському та Іванівському районах.

Доповідач дав ґрунтовну характеристику роботі шефського сектору комітету комсомолу, діяльності факультетських комсомольських бюро, роботі комітету комсомолу по підборі і вихованню комсомольських кадрів.

Із звітом про роботу штабу «Комсомольського прожектора» виступив начальник штабу КП студент хімічного факультету А. Мазуров.

В обговоренні звітної доповіді взяла участь комсорг істафаку І. Коваль, член комітету комсомолу ОДУ М. Попов, голова студрад гуртожитку № 2 В. Дрьомін, член комітету комсомолу ОДУ Л. Половенко, начальник учбової частини військової кафедри М. Т. Ольшеский, член комсомольського бюро юрфаку В. Янковський, відповідальний секретар редакції газети «За наукові кадри» Б. Пережнюк, комсорг геолого-географічного факультету Н. Нефьодова, голова ради НСТ ОДУ І. Каракаш, комсорг механіко-математичного факультету О. Осадчий. Ректор університету професор В. В. Сердюк у своєму виступі зупинився на тих завданнях, які необхідно вирішувати комсомольцям університету у справі підвищення рівня наукової, учбової та виховної роботи.

Аналізу діяльності комсомольської організації університету, її ролі у вирішенні завдань, що стоять перед комсомольськими організаціями району, було присвячено виступ першого секретаря Центрального РК ЛКСМ України м. Одеси М. Рибалка.

Учасники конференції поклали квіти до підніжжя пам'ятника В. І. Леніну на площі Жовтневої революції та пам'ятника студентам, викладачам і співробітникам університету, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни.

На конференції було прийнято розгорнуте рішення, спрямоване на подальше поліпшення роботи всіх ланок діяльності комсомольської організації університету. Було обрано новий склад комітету комсомолу і штаб «Комсомольського прожектора» університету, а також делегатів на ХХVІІІ районну звітно-виборну комсомольську конференцію.

Слово — делегату конференції

Сьогодні наш головний внесок у справу підготовки до гідної зустрічі ХХV з'їзду КПРС — відмінне навчання. Нас радує стабілізація рівня успішності на факультеті — 98,8 процента. Тісний зв'язок з викладацьким колективом, чітка індивідуальна робота академістів, лозунгом яких стали слова: «Дійти до кожного!» — ось в чому успіх. Але «відпочивати», ми розуміємо, ще рано. Для того, щоб не зійти із завойованих позицій, треба постійно удосконалювати роботу. Шлях такого удосконалення — боротьба за якість знань, іншим словом — боротьба з «триєюю». Бо очевидно, що бракована деталь на виробництві. Тільки вся справа в тому, що подібний брак в стінах університету не припустимий. На вирішення цього завдання направлені зусил-

ля факультетської комсомольської організації. Знання лише тоді перестануть бути формальною сумою відомостей, коли переростають в переконання, переконання, які стають компасом для людини в житті. Фундамент таких переконань закладається на лекціях і семінарах, в наукових студентських гуртках на суспільних факультетах. Розроблювані теми, роботи, що виставляються на Всесоюзний конкурс по суспільних науках, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху, не лежать мертвим вантажем, вони знаходять своє реальне застосування в роботі лекторської групи.

І. КОВАЛЬ, Ленінський стипендіат, секретар комсомольського бюро історичного факультету.

НА ЗНІМКУ: в залі ХХVІ звітно-виборної комсомольської конференції ОДУ. Фото О. ЛЕВІТА.

ЕФЕКТИВНІСТЬ—КРИТЕРІЙ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

НДС ОДУ в 9-й п'ятирічці

Із всієї сукупності різних проявів соціальної функції науки величезне значення має участь її у вирішальній сфері матеріального виробництва. Наука все у більших масштабах перетворюється в безпосередню виробничу силу суспільства. Завдання, поставлені XXIV з'їздом КПРС — домогтися органічного поєднання досягнень науково-технічної революції з перевагами соціалізму, — безпосередньо стосується вчених, які працюють у сфері вузівської науки, в підрозділах нашого університету.

Природно, що наукові дослідження проводяться з якоюсь метою — розвитку основних напрямків науки, прискорення технічного прогресу, вирішення конкретних теоретичних і прикладних завдань. Але в кожному випадку кінцева мета НДР — впровадження у виробництво, доведення результатів наукових досліджень до «робочого місця» їх застосування.

За роки дев'ятої п'ятирічки вченими університету у виробництво впроваджено 144 закінчених науково-дослідних роботи з економічним ефектом 30,6 мільйона карбованців. На 1975 рік заплановано впровадження ще 70 закінчених робіт, по яких передбачається одержати економію близько 9 мільйонів карбованців.

Особливо слід зупинитись на великій народногосподарській ефективності робіт, виконаних у галузевій науково-дослідній лабораторії методів прикладної металургії, проблемній науково-дослідній лабораторії № 4, на фізичному факультеті, кафедрі аналітичної хімії, кафедрі теплофізики.

Так, в ПНДЛ-1 створена оригінальна апаратура автоматичного регулювання і стабілізації механічних особливостей кабельних жил на погокових лініях. Ця апаратура успішно

впроваджена на Одеському і Ташкентському кабельних заводах і дала економію 0,5 мільйона карбованців тільки на цих двох підприємствах.

А розроблені в проблемній лабораторії фізики аеродисперсних систем способи спалювання вугільного пилу за «методом треків» зекономив за роки дев'ятої п'ятирічки більше мільйона карбованців.

Таких прикладів можна навести безліч.

Але роблячи аналіз наших досягнень і наших недоробок в організації наукових досліджень, слід докладніше зупинитись на питаннях впровадження результатів науково-дослідних робіт в народне господарство, покращення цієї роботи.

Аналіз показує, що в народне господарство впроваджується не більше 35 процентів закінчених робіт. Це дуже низький процент. А чи є такий низький рівень впровадження об'єктивним або хоча б пояснимим, чи можна його збільшити?

Мабуть, починати покращення цієї роботи слід з самої початкової стадії — заключення господарської науково-дослідної роботи. Бо багато наших робіт є субпідрядними і виконуються на замовлення науково-дослідних і проектних організацій — генеральних виконавчих робіт. І ось ці головні організації не дають нам потім активів впровадження, не підтверджують економічної ефективності. Саме тому слід більш уважно підходити до вибору замовників, уникати всяких субпідрядів з науково-дослідними організаціями. Ми маємо кадри високої кваліфікації для того, щоб самим бути головною організацією у виконанні науково-дослідних робіт. Це з одного боку підвищить науковий авторитет нашого університету, з

другого — дозволить більш кон-

кретно вийти на прямі зв'язки з підприємством, збільшити процент впровадження тем, підвищити їх економічну ефективність. Мені можуть заперечити, і заперечити з підставою в питаннях одержання економії від пошукових робіт. Як бути з ними? Бо ж не таємниця, що пошукові, фундаментальні дослідження не можуть принести сьогочасного ефекту, зразу впроваджуватись у виробництво. Що ж, не братись за виконання пошукових тем? Але саме ці дослідження є найважливішими складовими частинами головних напрямків розвитку науки в нашій країні!

Ні, братись за виконання пошукових, фундаментальних робіт треба. Але як і в цілому по країні наука є рентабельною, також безбитковою вона повинна бути в нашому університеті. Це означає, що економія від впровадження результатів наших наукових досліджень повинна перевищувати витрати на науку. Отже, оптимальним повинно стати і співвідношення між обсягом прикладних і пошукових досліджень, що провадяться в університеті.

Крім того, є великі резерви у підготовці до впровадження результатів бюджетних досліджень. До останнього часу цьому питанню не приділялось належної уваги, — і в результаті дослідження, що проводяться по бюджету, не знаходили «виходу» у виробництво.

Затронуті питання впровадження — дуже важливі питання. Колективом співробітників університету прийнято зобов'язання — одержати в 1975 році економічний ефект від впровадження закінчених робіт — не менше 9 мільйонів карбованців. І виконати ці зобов'язання ми повинні обов'язково!

Є. АНАНЬЄВ,
заступник начальника НДСу.

— ДЛЯ ВАС, МОЛОДІ ВЧЕНІ —

IV Всесоюзний конкурс

Нещодавно ЦК ВЛКСМ, Академія педагогічних наук СРСР, Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти СРСР і Академія педагогічних наук СРСР оголосили про проведення IV Всесоюзного конкурсу робіт молодих вчених з суспільних наук, присвяченого XXV з'їзду КПРС.

Згідно Положення, до участі в конкурсі допускаються автори виданих книг, брошур, опублікованих статей, а також рукописів обсягом не менше трьох друкованих аркушів з марксистсько-ленінської філософії, наукового комунізму, політичної економії, конкретної економіки, історії КПРС, історії ВЛКСМ, міжнародного молодіжного руху, історії СРСР, загальної історії, права, психології, педагогіки і проблем комуністичного виховання молоді. Роботи, які висуваються на конкурс, повинні являти собою самостійно виконані дослідження з актуальних проблем суспільних наук, визначених постановою ЦК КПРС від 14 серпня 1967 року «Про заходи по дальшому розвитку суспільних наук і підвищенню їх ролі в комуністичному будівництві», документами XXIV з'їзду КПРС.

Право висунення робіт на конкурс надається кафедрам суспільних наук вузів. При цьому подаються такі документи: відгук-рекомендація, коротка анотація роботи, характеристика наукової і громадської діяльності. Відгук-рекомендація затверджується на засіданні вченої ради університету в лютому 1976 року. Конкурс проводиться в 2 тури. Перший тур конкурсу закінчується в лютому-березні 1976 року у формі обласної конференції молодих вчених з суспільних наук, на якій підводяться підсумки туру, проводиться нагородження переможців і виносяться рекомендації про учасників другого туру Всесоюзного конкурсу.

Роботи подаються у Всесоюзний оргкомітет конкурсу в двох екземплярах (для рукописів перший екземпляр обов'язковий) з анотацією, характеристикою і відгуком-рекомендацією республіканського обласного оргкомітету, завіряються підписом голови оргкомітету.

Рукописні праці повинні бути оформлені у відповідності з інструкцією Всесоюзного інституту наукової і технічної інформації (ВІНІТ) «Про порядок прийому, збереження і розмноження в обмежених тиражах наукових робіт», надрукованих на машинці через 1,5 чи 2 інтервали чітким чорним шрифтом без помарок, на білому папері, вичитані, відредактировані. Роботи повинні складатися із титульного листа, основного тексту, додатків (якщо вони є), бібліографії, заголовку, повинні бути підшиті в твердих папках.

Ще одна особливість, яку треба врахувати, — вік автора, який подає роботу на конкурс, на 1 лютого 1976 року не повинен перевищувати 33 років.

Н. БОНДАРЕНКО,
голова ради
молодих вчених ОДУ.

Незабаром — атестація

Студенти механіко-математичного факультету наполегливо оволодівають своєю майбутньою спеціальністю — математика-прикладника.

На фото О. Левіта: третьокурсниця мехмату Т. Зенченко в машинному залі ОЦ ОДУ.

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ СТУДЕНТІВ

В ЄДИНІЙ СІМ'Ї

17 листопада студенти різних країн світу відзначили своє свято — Міжнародний день студентів.

У Чехословаччині цей день перш за все пов'язаний з подіями, що відбулися в 1939 році в її столиці — Празі.

28 жовтня 1939 року жителі Праги, в тому числі і студенти, великою демонстрацією відзначили день народження своєї республіки. Фашистські війська, які в той час окупували територію Чехословаччини, придушили цю демонстрацію. Було поранено декілька студентів.

Студент медичного інституту, відмінник Ян Оплетал внаслідок поранення вмер. У день його похорону відбулася демонстрація студентів проти фашизму. На це фашисти відповіли тим, що 17 листопада закрили всі вузи, півтори тисячі студентів вzięли на каторжні роботи в Німеччину і дев'ятьох з них стратили.

У 1946 році на Всесвітньому конгресі в Лондоні було створено Міжнародний Союз студентів, який оголосив 17 листопада Міжнародним днем студентів.

Він став символом дружби і єдності студентів різних країн світу, їх солідарності. В Одеському університеті разом з радянськими студентами вчаться також студенти з різних країн світу. Вони живуть разом в гуртожитках, зустрічаються, дружать.

Надамо їм слово:
Мені хочеться написати кілька слів про моїх друзів в Одесі. Їх у мене дуже багато, та краще написати про тих, з якими я разом живу в гуртожитку і з яки-

ми кожного дня доводиться зустрічатись.

Ми живемо в'ятьох, дуже дружно, краще не можна й побажати. З Танею Гудзь живу другий рік. Дуже принципова і акуратна людина. Люда Гросу у нас небагатослівна. Я дуже люблю, коли вона тихенько щось собі наспівує. З Танею Грищенком живемо всього декілька місяців, та можна зразу сказати, що вона дуже щира і добра. В усякому разі ніколи не залише товариша в біді. А про Аноу можу сказати, що вона у нас найвеселіша і своєю енергією захоплює всіх нас.

Хоча у всіх різні характери — живемо прекрасно. І це не важко пояснити: найголовніше у нас — повага до товариша.

ЦОЛМОН
ДОРЖПАЛЛАМ (Монголія),
студентка II курсу
факультету РГФ.

Минулим літом я працював в інтернаціональному загоні «Дружба» на західній ділянці БАМу. Студенти з дев'яти країн соціалістичної співдружності входили до складу нашого загону.

Я часто згадую ці два місяці, коли я знайшов собі багато друзів. В загоні стало традицією, що кожної неділі бійці однієї національної групи готували вечір знайомства із своєю батьківщиною. Мені особливо запам'ятались народні танці монгольських друзів.

Разом ми працювали на будівництві гуртожитку, школи, клубу і бетонованої дороги. Я працював з в'єтнамськими, радянськими і польськими студентами в одній бригаді. Ми будували гуртожиток для мостовиків, які монтують міст через річку. Немало було труднощів — незвична для студентів фізична праця, великий робочий день, іноді перерви в забезпеченні матеріалами. Але спільними зусиллями ми їх переборолі і здали свій об'єкт в строк.

РОЛЬФ ХАРТМАНН (НДР),
студент III курсу
механіко-математичного
факультету.

Із всього цього ясно видно, що студенти, хоча вони і з різних країн, завжди знаходять спільну мову, можуть домовитися один з одним. Вони разом вчаться, працюють. На вечорі чехословацьких студентів, присвяченому Міжнародному дню студентства, також були присутні представники різних країн світу. І всім було дуже цікаво. Ми їм читали вірші наших поетів, співали національних пісень, танцювали сучасні танці. Особливо цікаво було зустрітись на вечорі з колишніми студентами, які тепер працюють на заводі Кисеньмаш.

На вечорі їм сподобалось, і вони запросили нас на найближчий «вогник» до себе.

М. ГРИНКОВА (ЧССР),
студентка IV курсу
механіко-математичного
факультету.

Велике збільшення кількості лікарень, безперервне підвищення кваліфікації лікувальної допомоги, зростаючий ріст лікувальних препаратів, що одержуються з крові, вимагають великої кількості крові. Наприклад, для проведення операцій на серці при допомозі апарата штучного кровообігу потрібно від 5 до 9 літрів донорської крові на кожну операцію. В клініках, де лікують хворих із захворюваннями крові, на кожне ліжко на рік використовується не менше 5 літрів крові, в хірургічних клініках на складні операції — не менше 2-х літрів і т. ін.

Ось чому ще в 1957 році в Москві та Ленінграді виник чудовий патріотичний рух донорів. Цей благородний, безкорисний і дуже цінний патріотичний рух широко розгорнувся по всій країні.

Своє розповсюдження він знайшов і в нашому університеті. Багато студентів, співробітників і викладачів ОДУ, активістів ТОВАРИСТВА

Червоного Хреста, стали донорами.

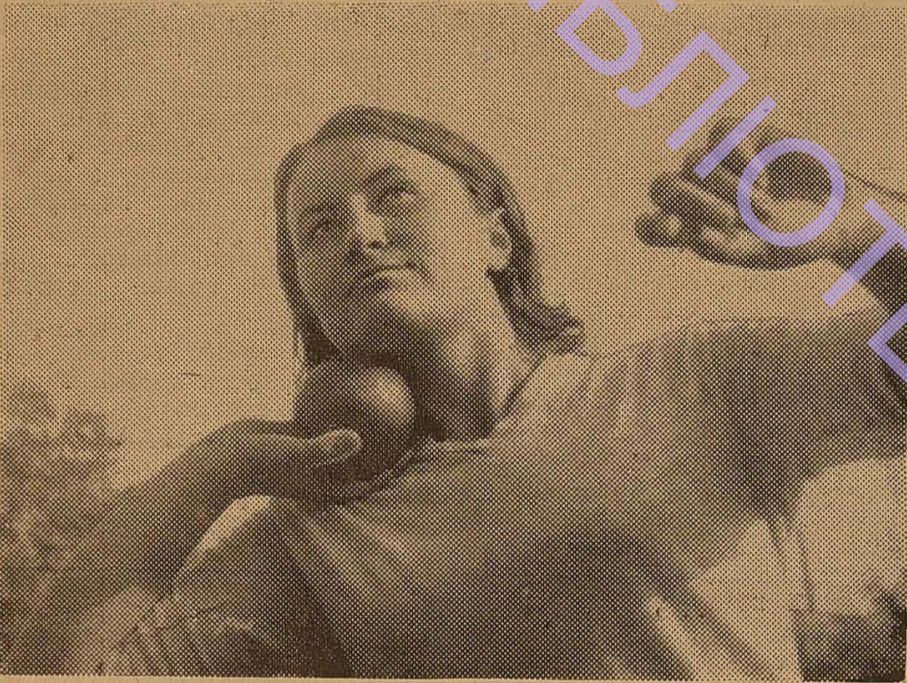
Зараз в університеті проходить здача крові донорами. У числі перших, що здали кров, — студент II курсу мехмату С. Корнев (у нього це вже друга здача крові), студенти II курсу факультету РГФ І. Антонова, О. Ярова та інші.

Слід відзначити, що ніяких ускладнень при взятті крові у донорів не спостерігалось. Вони одержали сніданок. Кров брали досвідчені спеціалісти з нашої обласної станції переливання крові. Всі донори проходили медогляд у висококваліфікованих і досвідчених спеціалістів. Після взяття крові донорам надали 2 вихідних днів.

Патріотичний донорський рух охоплює все більше число студентів, співробітників і викладачів нашого університету.

К. ГРЕЧАНИЙ,
голова комітету Товариства Червоного Хреста ОДУ.

СПОРТИВНИЙ ФОТО РЕПОРТАЖ

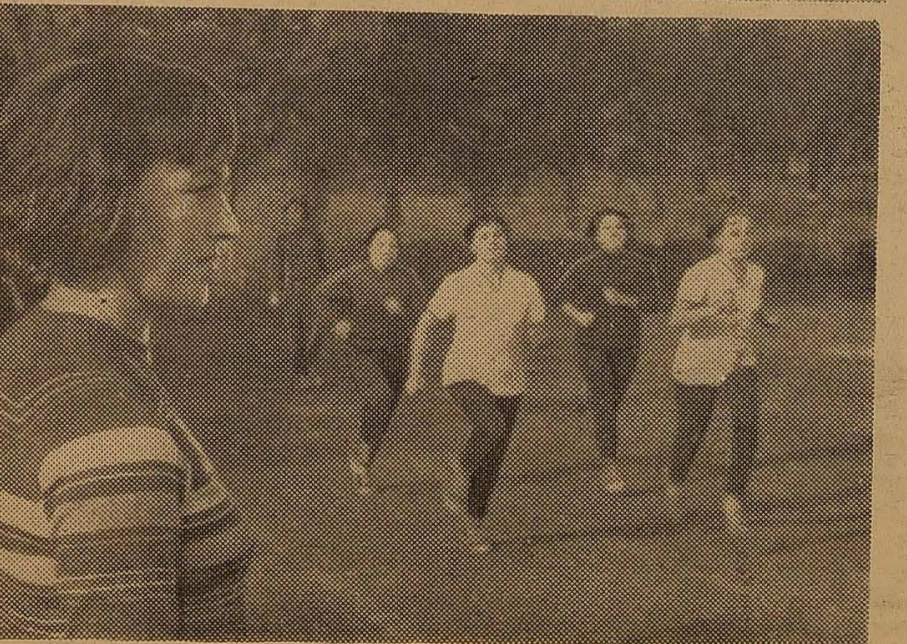
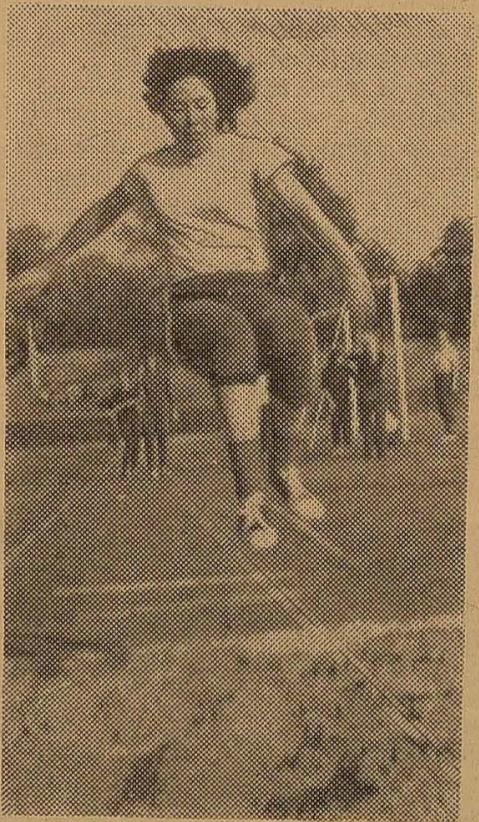
Ці знімки зроблені нашим кореспондентом на заняттях по фізвихованню у студентів II курсу юридичного факультету.

НА ЗНІМКАХ: Студентка Людмила Білоус зайнята відпрацюванням рухів в секторі для метання ядра.

Надія Шакоцько стрибає у довжину.

Заняття проводить старший викладач Лілія Олексіївна Барсукова.

Фоторепортаж **О. ЛЕВІТА.**

ДОВІДНИКИ З ФІЗИКИ

Сучасний науково-технічний прогрес у значній мірі визначається рівнем розвитку фізики напівпровідників і напівпровідникових приладів. Застосування напівпровідників у різних галузях науки і техніки ставить все зростаючі вимоги до розширення номенклатури нових напівпровідникових матеріалів і підвищення їх якості. Систематизація основних якостей напівпровідників, які тепер більше всього застосовуються і мають перспективу бути використаними в напівпровідниковій електроніці майбутнього, — одне з найважливіших завдань, вирішення якого буде сприяти розвитку напівпровідникової технології і фізики напівпровідників в цілому.

Автори довідника «Напівпровідникова електроніка» П. І. Баранський, В. П. Клочков, І. В. Потікевич, який вийшов у видавництві «Наукова думка», К., 1975 р., проаналізували основні характеристики напівпровідників, що знаходять широке використання у напівпровідниковій електроніці. Систематизовано і розглянуто фізичні властивості і фізичні процеси, що відбуваються у напівпровідниках.

Довідник розраховано на фізиків, хіміків, інженерів, які займаються технологією і вивченням фізичних особливостей напівпровідників, а також тих, хто створює прилади на їх основі. Корисний для викладачів, студентів і аспірантів університетів.

Бібліотека Академії наук СРСР спільно з Ленінградським фізико-технічним інститутом ім. А. Ф. Іоффе випустила бібліографічний покажчик «Складні алмазоподібні напівпровідники» (1948—1968 рр.), Видавничий відділ Бібліотеки АН СРСР, Л., 1975. Покажчик присвячено дослідженням складних алмазоподібних напівпровідників. В нього входять відомості про книги і статті із збірників і періодичних видань російською та іноземними мовами, опублікованих в період з 1948 по 1968 рік.

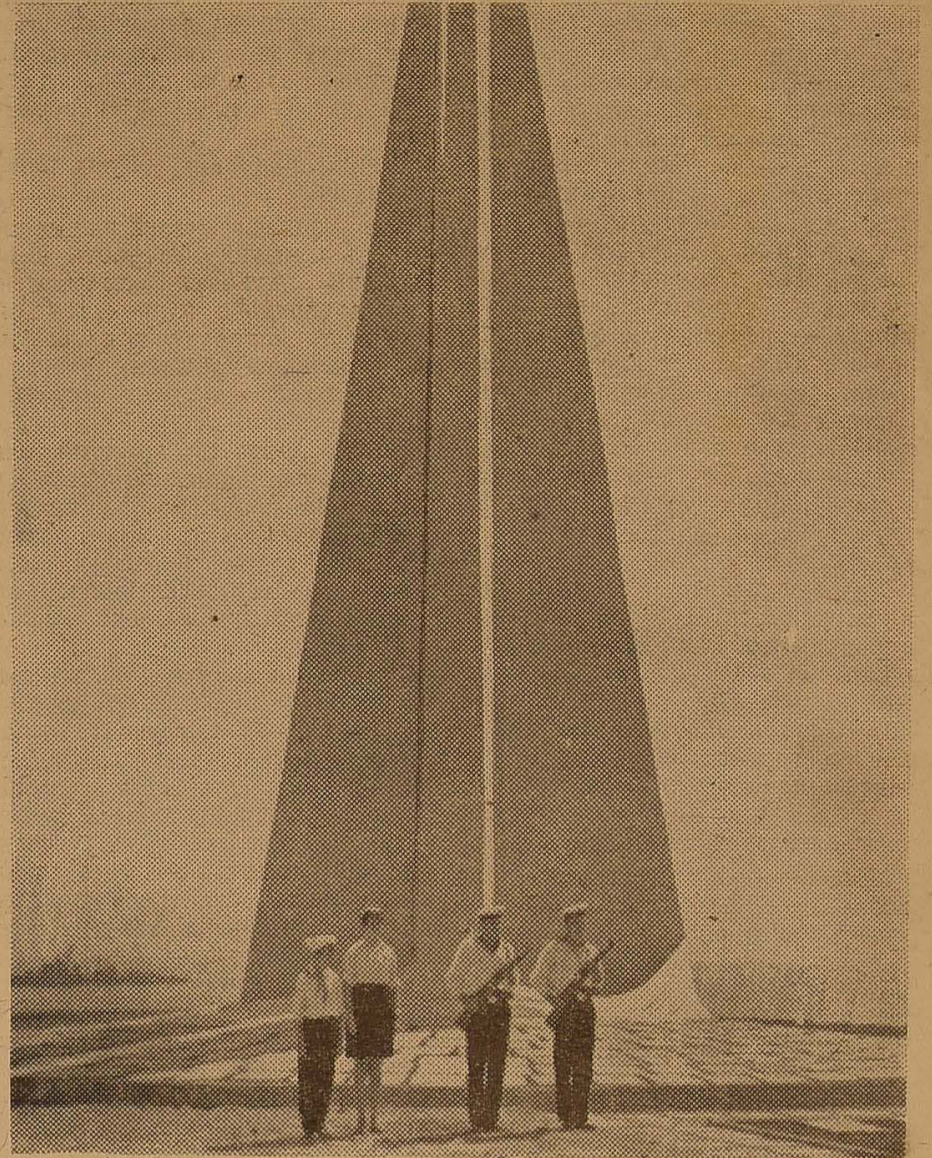
Покажчик розраховано на наукових співробітників, викладачів, інженерів і студентів, які займаються питаннями дослідження і застосування складних напівпровідників. Довідковий апарат бібліографії складають іменний покажчик, список скорочених і повних назв, використаних джерел, а також список бібліографічних джерел, переглянутих при зборі матеріалу.

Великий інтерес становить бібліографічний покажчик літератури по надпровідності, призначений для широкого кола спеціалістів, а також для працівників суміжних галузей, які цікавляться різними аспектами цього явища.

Явище надпровідності, відкрите Камерлінгом-Оннесом в 1911 році, і по цей час являє собою одну з найперспективніших проблем фізики твердого тіла. Бібліографічний покажчик «Надпровідність (1911—1970 рр.)», М., «Наука», 1975, допоможе читачу знайти роботи, що його цікавлять, і зорієнтуватись в обширному потоці літератури. В книзі є список прийнятих скорочень і алфавітний покажчик авторів.

Л. КРАПИВКА,
бібліограф.

24 листопада — 70 років з дня початку Севастопольського повстання 1905 р.

В історії першої російської революції 1905—1907 років значне місце займає революційний рух в армії і на флоті. Збройні виступи матросів і солдат розгорталися під впливом великого страйкового і селянського руху, що охопив всю країну. В жовтні-грудні 1905 року самим значним виступом у військах було листопадове повстання в Севастополі, що було тісно пов'язано з червневими революційними подіями на Чорноморському флоті.

Стихійно виниклі хвилювання (11 листопада) серед частини матросів були підтримані екіпажами 12 кораблів, солдатами частин сухопутних військ, робітниками порту та інших підприємств міста. Під керівництвом соціал-демократичної організації повстанці організовано виступили проти царського самодержавства.

Для керівництва повстанням у перший же день було створено виборний орган — Раду матроських, солдатських і робітничих депутатів, що виділив для безпосереднього керівництва рухом матроську комісію. Для командування повсталими кораблями було запрошено лейтенанта П. П. Шмідта (він користувався великим авторитетом серед моряків), який одразу ж прибув на крейсер «Очаків» і став на чолі повстання.

Але більшість кораблів та сухопутних військ не примкнули до повстанців, сили виявились нерівними, повстання було жорстоко придушено, більше 2 тисяч чоловік було арештовано. Суд над очаківцями, який відбувся в лютому 1906 року (їх виділили в особливу групу), засудив лейтенанта Шмідта, матросів Гладкова, Антоненка і Часника до страти.

Незважаючи на поразку Севастопольського повстання, воно мало важливу роль в ході першої російської революції. В. І. Ленін відзначив, що севастопольські події знаменують повний крах старого, рабського порядку в військах, того порядку, який перетворював солдат в озброєні машини, робив їх зброєю придушення найменших прагнень до свободи.

У 1968 році студенти Одеського інженерно-будівельного інституту побудували на острові Березань (місці, де розстріляли лейтенанта Шмідта) пам'ятник своєму земляку. З моря чітко видно три високі стели (за задумом авторів монументу вони символізують парус), проходячи поблизу яких потомки революційної і бойової слави російських моряків — кораблі Радянського Військово-Морського Флоту віддають військовій почесній учасникам і керівнику Севастопольського повстання 1905 року.

О. ЛЕВІТ,
студент IV курсу філфаку.

НА ЗНІМКУ: пам'ятник лейтенанту Шмідту на чорноморському острові Березань.

Кумогок поезії

Читачам нашої газети добре відоме ім'я викладача нашого університету О. Г. Дорохіна. На сторінках «ЗНК» ми вже друкували його вірші, а також переклади. Сьогодні пропонуємо його переклади з узбецької і абхазької мов.

НОВІ ПЕРЕКЛАДИ

Узбекистаном я брожу
Для чувства слов не нахожу.
Мой край цветущий, мой Ташкент
Очаровательней легенд.
Не только я — любой узбек
Любовь к нему хранит навек.
Трудолюбивый шелкопряд
У нас не требует награды,
А медоносная пчела
Довольна, что не зря жила.
Здесь даже вольный соловей
Гордится родиною своею.
Прекрасен мой Узбекистан!

Грохот грома и молнии выблиски
Слышу, вижу в апреле счастливым.
Это значит, что лето близкое
Зиму гонит прочь торопливо.

Но уносит меня фантазия
В март, великий, как скалы
Громады.
От зимы ведь лето в Абхазии
Отделилось четвертого марта.

4.III.21 г. в Абхазии установилась
Советская власть.

ХАМИД АЛИМДЖАН.
(Перевод с узбекского).

ПЛАТОН БЕБИЯ
(Перевод с абхазского).